är runslingan på Vg 4 i sin helhet anbragt på stenens svagt välvda framsida, medan Säbystenens inskriftssidor på det bevarade fragmentet äro rent vinkelställda, ett förhållande som gör att jämförelsen icke kan tillmätas bevisvärde. Något samband grundat på släktskap mellan de på de båda stenarna Vg 2 och Vg 4 namngivna personerna, vilket hävdats av Beckman och Jungner (jfr Vg 4), torde icke kunna styrkas. De få och merendels skadade runorna på Vg 2 ge nämligen icke tillräckligt underlag för en bestämd tolkning av namnen med undantag av det första, *Biorn*. R. 53–58 kunna med hänsyn tagen till träsnittet hos Peringskiöld återge ack.-formen av kvinnonamnet *Jorunn*. Om detta namn se Sö 266.

Den i inskriften omtalade bron kan nu icke återfinnas, men enligt Beckman (a.a. 1925, s. 130 f.) torde den ha »förmedlat förbindelsen över någon av de mossar, som finnas eller funnits på Russlingen».

Berga sn, Ingaryd, se Vg 4.

3. Bällefors sn, Armeneby.

Pl. 3.

Litteratur: T 66. Abrah. Lindblad, Anteckning 28/9 1810 (VFA); Th. Ljunggren, Anteckning 1812 (VFA), KB F m 26a, s. 97 f.; P. A. Säve, Berättelse 1862, s. 147 (ATA, tr. i ATS 2, 1869, s. 137); Fornminnesinventering 1921 (ATA); O. Sjögren, Sverige 4 (1933), s. 413; Handlingar 1935, 1937 (restaureringsrapport) i ATA; H. Wideen, Västsvenska vikingatidsstudier (1955), passim.

Äldre avbildningar: Lindblad, skiss 1810 (VFA); Ljunggren, bläckteckning 1812 (VFA), d:o (i F m 26a); Säve, bläckteckning (i a.a.); S. Welin, 2 teckningar (VFA), träsnitt (i T 66); »S. Tgbm», bläckteckning (VFA).

Runstenen står rest i ett åkergärde, av P. A. Säve benämnt »Långaflaget», omkring 1 km. SSV om Bällefors kyrka och 250 m. V om manbyggnaden till gården Armeneby, belägen på Tidans sydvästra strand. Samma läge hade stenen 1810. A. Lindblad beskriver den »stående på några hundrade alnars afstånd sydväst från frälsehemmanet Armeneby och i dess Åkergärde uti Hunnekulla (nu mera Bellefors) Socken och Wadsbo Härad, samt på sydöstra sluttningen af en föga uphöjd backe». Stenen riktades 1937. Samtidigt

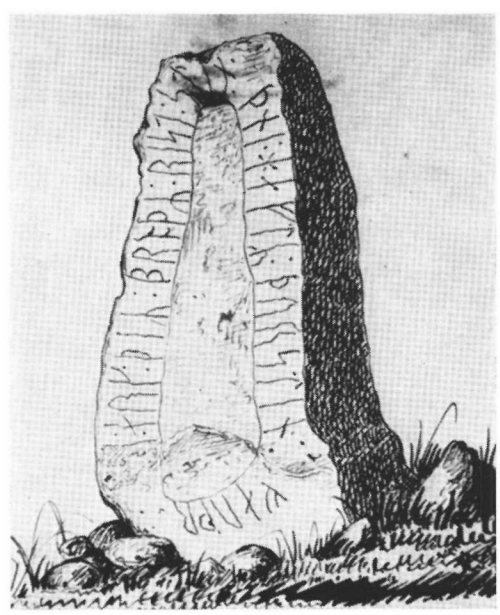

Fig. 5. Vg 3. Bällefors sn, Armeneby. Efter teckning av Säve.

borttogos odlingsstenarna kring densamma. I stenens omgivning finnas väldiga stenblock, och talrika odlingsrösen ha kastats upp på de närbelägna bergknallarna.

Rödaktig, grovkornig granit. Höjd 1,08 m., största bredd 0,50 m. Ristningsytan är jämn, och inskriften är tämligen oskadad, ehuru mindre väl huggen.

Inskrift:

: ṭumi : auk : þiʀ : broþʀ : risi : stin : þni : haftʀ : þurstin : fauþr
5 10 15 20 25 30 35 40

Tummi ok þeʀ brøðr resa(?) sten þenna æftiʀ Þorsten, faður.

»Tumme och hans bröder resa(?) denna sten efter (sin) fader Torsten.»

Till läsningen: R. 1 är sannolikt **t**, icke **l**, ehuru endast den högra bst är tydlig; av den vänstra bst finnas svaga spår. Övre hälften av hst i 2 **u** liksom undre delen av hst i 3 **m** är grund. R. 19 sannolikt **i** (icke **t** som hos Säve och Torin), har troligen icke haft bistavar. 21 **t** har förlorat toppen i en flagring. Övre delen av 22 **i** är bortfallen. 23 **n** har djup och lång bst. 25 **n** och 26 **i** ha krokiga huvudstavar, vilket torde få tillskrivas stenmaterialets heterogena karaktär. Hst i 39 **f** är otydlig.

R. 16–19 **risi** kunna återge pres. ind. 3 pl. av verbet *resa* med utelämnad **a**-bst i r. 19. Jfr 24–26 **þni** för *þenna*. Pres. ind. 3 pl. förekommer i Sö 128 och U 17. I dessa tre fall kan det dock formellt även vara en infinitivform med uteglömt **litu** 'läto'. Pres. ind. 3 sg. finns i Ög 217. Presensformer av *resa* äro alltså så sällsynta, att man alternativt kanske bör hålla möjligheten öppen, att **risi** är felristning för det gängse pret. 3 pl. **ristu**. Ortografien är över huvud taget tämligen bristfällig och ljudanalysen osäker. Genom felristning kan runföljden 39–43 **fauþr** ha uppstått. Men formen kan också förklaras genom u-omljud, ett västnordiskt drag, jfr H. Markström, *Om utvecklingen av gammalt ă framför u i nordiska språk* (1954), s. 120 f., och där anförd litteratur.

Namnet *Tummi*, kortnamn till *Þormundr*, förekommer sparsamt i svenska runinskrifter. I danska inskrifter är det däremot icke ovanligt. Se vidare Sm 42, U 719 samt *Södermanlands runinskrifter*, s. 155 noten.

4. Eks sn, Stora Ek.

Pl. 3–5.

Litteratur: B 972, L 1334, T 54. J. Bureus, KB F a 5, nr 567, F a 10: 2, s. 116 c, F e 17, s. 30 (avskr. av okänd hand av F a 5); J. Hadorph, Resebeskrivning över K. Carl XI:s Resa i Sverige 1673, bl. 100 (KB F f 5, renskrift av annan hand); J. Peringskiöld, Monumenta 9, bl. 10 b, 16; N. R. Brocman, Sagan om Ingwar Widtfarne (1762), s. 201; P. Tham, Politiska anteckningar, renskrift 1796, s. 14 (ATA); J. G. Liljegren, Anteckningar rör. versar, skrefne med Runor (i: Det skand. Litt. Selsk:s Skrifter 17, 1820), s. 378; P. A. Säve, Berättelse 1862, s. 90, 168 f. (ATA, tr. i ATS 2, 1869, s. 120, 143); G. Stephens, ONRM 2 (1867–68), s. 668 f.; E. H[agander], Från södra Vadsbo härad 1 (1909), s. 29 f.; S. A[dlersparre], Sveriges Riksvapen (i: Personhistorisk Tidskrift 1914), s. 101 f.; Fornminnesinventering 1921 (ATA); N. Beckman, Några notiser om västgötska runstenar (i: Fornvännen 1925), s. 129 f.; H. Jungner, Runstenen vid Stora Ek i Vadsbo (i: Fornvännen 1927), s. 46 f. (samma uppsats tryckt i Vadsbobygden 1927, s. 24 f.), i VFT 4: 9 (1935), s. 16, 41 f.; O. Sjögren, Sverige 4 (1933), s. 419; Handlingar 1934–36 i ATA; H. Wideen, Västsvenska vikingatidsstudier (1955), passim.

Äldre avbildningar: Bureus, bläckteckning (i F a 10: 2, återgiven i Stephens a.a., s. 668); J. Hadorph o. P. Törnewall, träsnitt (i Peringskiölds Monumenta och B 972, återgivet i Stephens a.a.); Säve, bläckteckning (i a.a., s. 168, återgiven i Stephens a.a., s. 669); O. Erlandsson, träsnitt (i T 54).

Runstenen står rest på en kulle 40 m. N om gamla landsvägen mellan Stora Ek och Mariestad, omkring 1700 m. N om Stora Ek och 80 m. N om Nilstorp. Enligt uppgift av ortsbor skulle stenen nu stå på